

การบัญชีสถานศึกษาเอกชน (Level 1: Start Game)

รายวิชา การบัญชีกิจการพิเศษ (รหัสวิชา 2201-2105)
ผู้เล่น: นักเรียนระดับชั้น ปวช. สาขาวิชาการบัญชี
ผู้คุมด่าน (ผู้สอน): อาจารย์กาญจนา เกษม (ครูปีทมิ)
วิทยาลัยเทคโนโลยีชัยบาดาล

ความแตกต่าง: ธุรกิจทั่วไป VS สถานศึกษาเอกชน

ธุรกิจทั่วไป	สถานศึกษาเอกชน
เป้าหมาย: มุ่งแสวงหากำไรสูงสุด	เป้าหมาย: ให้บริการการศึกษาและแสวงหากำไรอย่างเป็นธรรม
กฎหมาย: พ.ร.บ. การบัญชี / ประมวลรัษฎากร	กฎหมาย: พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน 2550 + กฎหมายบัญชี/ภาษี
รายได้หลัก: ขายสินค้าและบริการ	รายได้หลัก: ค่าธรรมเนียมการศึกษา และ เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
ส่วนของผู้ถือหุ้น: ทุนเรือนหุ้น / กำไรสะสม	ส่วนของผู้ถือหุ้น: ทุนประเดิม / ทุนสะสม

กฎเหล็กของการบัญชีสถานศึกษา (The Rulebook)

1. ระบบบัญชีคู่ (Double Entry)
เดบิต = เครดิต เสมอ!

2. เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis)
บันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายเมื่อ
'เกิดรายการ' ไม่ใช่แค่ตอนรับ/จ่ายเงินสด

3. ทำไมต้องทำบัญชี? (วัตถุประสงค์)

- - เพื่อควบคุมรายได้-รายจ่าย และติดตามลูกหนี้ (ค่าเล่าเรียน)
- - แสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่ถูกต้อง
- - ป้องกันทุจริต และผ่านตรวจสอบบัญชี ใน 150 วันนับแต่วันสิ้นรอบบัญชี

ผังบัญชีสถานศึกษาเอกชน (The Account Tree)

หมวด 4 รายได้

- รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษา
- รายได้เงินอุดหนุนจากรัฐ

หมวด 5 ค่าใช้จ่าย

- เงินเดือนครู, ค่าเสื่อมราคา, ค่าสาธารณูปโภค

หมวด 3 ส่วนของเจ้าของ

- กุณประเดิม (สินทรัพย์ตอนตั้งโรงเรียนครั้งแรก)
- กุณสะสม (เงินที่ได้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา)

หมวด 1 สินทรัพย์ & หมวด 2 หนี้สิน

เหมือนธุรกิจทั่วไป (เงินฝาก, เจ้าหนี้)

จุดเริ่มต้น: การบันทึกรายการเปิดบัญชี (Opening Entries)

Step 1: สำรองและตีราคา (Appraisal)

ที่ดิน อาคาร ครุภัณฑ์ ทั้งหมดของโรงเรียน
ต้องถูกนำมาตีราคาเป็นตัวเงิน

Step 2: บันทึกลงสมุดรายวัน (Journalizing)

Dr. สินทรัพย์ (เงินสด, ที่ดิน, อาคาร)
Cr. หนี้สิน (ถ้ามี)
Cr. ทุนประะติม (ส่วนของเจ้าของเริ่มแรก)

ไอเทมพิเศษ: การรับเงินอุดหนุนจากรัฐ (Government Subsidies)

Government Building

Note: ถ้าเป็นเงินอุดหนุนที่ต้องจ่ายต่อให้
ครู/นักเรียน (ไม่ได้เป็นรายได้ของโรงเรียน)
จะบันทึกเป็น 'หนี้สิน' เช่น เงินอุดหนุนรอจ่าย

สมุดรายวันรับ:

Dr. เงินฝากธนาคาร [ยอดเงินรับ]

Cr. รายได้เงินอุดหนุนจากรัฐ [ยอดเงินรับ]

ด้านเหนือ: การจ่ายเงินเดือนครูและ กองทุนสงเคราะห์

เงินเดือนรวม

สมุดรายวันจ่าย:

- Dr. เงินเดือนครู (ยอดก่อนหัก)
- Cr. เงินสด/เงินฝากธนาคาร (ยอดรับจริง)
- Cr. เงินสะสม 3% ของครู (รอนำส่งกองทุนฯ)
- Cr. ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (ถ้ามี)

เข้าบัญชีครู
(Net Pay)

หักเข้ากองทุน
สงเคราะห์ 3%

ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

ปรับจูนเวลา: การปรับปรุงบัญชีก่อนสิ้นงวด (Adjusting Entries)

สิ้นงวดบัญชี
(End of Period)

รายได้รับล่วงหน้า:
รับเงินมาแล้ว แต่ยังไม่สอน
-> ต้องปรับปรุงลดรายได้!

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย:
ใช้ไฟแล้ว แต่ยังไม่จ่ายบิล
-> ต้องบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายงวดนี้!

ค่าเสื่อมราคา:
สินทรัพย์เสื่อมสภาพตามเวลา
-> คำนวณและตัดจ่าย

เราใช้ “ระบบเกณฑ์คงค้าง” เพื่อให้งบการเงินสะท้อนความจริง
ณ วันสิ้นงวด ไม่ใช่แค่ตามเงินสดที่เข้าออก!

การปิดบัญชี: รวมพลังรายได้และค่าใช้จ่าย (Closing Entries)

หมวด 4
(รายได้)

หมวด 5
(ค่าใช้จ่าย)

บัญชีรายได้สูง (ต่ำ)
กว่าค่าใช้จ่าย

- Step 1: ปิดบัญชี หมวด 4 (รายได้) และ หมวด 5 (ค่าใช้จ่าย)
- Step 2: เทรวกันเข้าบัญชี: "รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย" (เทียบเท่าบัญชีกำไรขาดทุนของธุรกิจต่อไป)
- Step 3: ถ้ารายได้ > ค่าใช้จ่าย = กำไร!
- Step 4: ปิดยอดสุทธิเข้าสู่บัญชี "ทุนสะสม" (หมวด 3)

กฎหมายบังคับ: การจัดสรรกำไร (Profit Allocation)

กำไรสุทธิจาก
การดำเนินงาน
(100%)

ไม่เกิน 3%

กองทุนส่งเสริม
โรงเรียนเอกชนในระบบ

ไม่น้อยกว่า 10%

กองทุนสำรอง
(Reserve Fund)

ไม่เกิน 40%

จัดสรรให้ผู้รับใบอนุญาต
(Licensee)

*เงินที่เหลือให้เก็บไว้ใช้ในการพัฒนากิจการโรงเรียนต่อไป

พ.ร.บ.
โรงเรียนเอกชน
2550
มาตรา 45

ปลายทางของภารกิจ: งบการเงินสถานศึกษา (Financial Statements)

งบรายได้และค่าใช้จ่าย

- ใ้จ็ผลงานการบริหารใน 1 ปี
- สรุปรายได้ทั้งหมด หักลบ
ค่าใช้จ่ายทั้งหมด
- ผลลัพธ์สุดท้ายคือ:
รายได้สูง (หรือต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย

งบแสดงฐานะการเงิน

- ภาพถ่ายความมั่งคั่งของโรงเรียน
ณ วันสิ้นรอบบัญชี
- โ้ขั้สมการ: สินทรัพย์ = หนี้สิน +
ส่วนของผู้ถือหุ้น
- ส่วนของผู้ถือหุ้นจะประกอบด้วย
ทุนประเดิม และ ทุนสะสม

ด้านดิจิทัล: ทำความรู้จักระบบ SAM

รหัสผู้ใช้ (User) และ
รหัสผ่าน (Password)

กดเลือก "เข้าสู่ระบบ"

SAM (ระบบบัญชีโรงเรียนเอกชนในระบบ):
- แพลตฟอร์มของรัฐให้โรงเรียนจัดการบัญชีตลอดปีการศึกษา
- ใช้งานผ่าน URL: <https://sam.opec.go.th>
- รอบบัญชี: 1 พฤษภาคม - 30 เมษายน ของปีถัดไป
- การถือหลัก: นำเข้ายอดยกมา -> บันทึกรายวัน -> ปิดบัญชี -> ส่งงบการเงินออนไลน์!

Mission Complete!

สรุปภารกิจนักบัญชีสถานศึกษา

- ✓ เข้าใจความต่าง: โรงเรียนไม่ใช่ธุรกิจค้ากำไรสูงสุด แต่มีเป้าหมายเพื่อการศึกษา
- ✓ รู้จักฟังบัญชีเฉพาะ: ทุนประเดิม, ทุนสะสม, รายได้เงินอุดหนุน
- ✓ บันทึกรงถูกกฎ: ใช้ระบบบัญชีคู่ และ เถณฑ์คงค้าง เสมอ
- ✓ จัดสรรกำไรปีละ: แบ่งเข้ากองทุน 3%, 10% และผู้รับใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. 2550
- ✓ ก้าวสู่ยุคดิจิทัล: จัดทำและปิดบัญชีผ่านแพลตฟอร์ม SAM ได้อย่างมืออาชีพ!

บัญชีโรงเรียนเอกชน: ถูกต้องตามกฎหมาย โปร่งใส ตรวจสอบได้ พัฒนาการศึกษาไทย!